

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: گروه آموزش پزشکی

عنوان درس: برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی ۱

کد درس: ۳۲۷۰۰۶

نوع و تعداد واحد^۱: ۱ واحد نظری و ۱ واحد کارگاهی

نام مسؤول درس: دکتر ریتم مجتهدزاده

مدرس/ مدرسین: دکتر ریتم مجتهدزاده

پیش‌نیاز/ هم‌زمان: -

رشته و مقطع تحصیلی: دکترای یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: برنامه ریزی آموزش از راه دور

محل کار: دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران

تلفن تماس: ۰۹۱۲۶۱۸۳۱۹۳

نشانی پست الکترونیک: r_mojtahedzadeh@tums.ac.ir

^۱ مشتمل بر: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: ۲ واحد نظری، ۱ واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤؤل درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

به طور کلی طراحی آموزشی در سه حوزه تدریس، محصول آموزشی و سیستم آموزشی انجام می‌شود که لازم است دانشجویان این رشته با روند آن شامل طراحی، اجرا و ارزشیابی هر سه حوزه با تمرکز بر آموزش علوم پزشکی آشنا باشند. لذا در این درس ابتدا به اصول و مبانی طراحی آموزشی، طیف مدلها و مفاهیم کلی با دیدی تحلیلی پرداخته می‌شود تا دانشجویان بتوانند ضمن تمییز بین موارد فوق، از مدلها با دیدی کاربردی و عمیق استفاده کنند. سپس بر روی طراحی آموزشی موقعیت یک تدریس تمرکز می‌شود تا دانشجویان طراحی آموزشی کامل یک تدریس مجازی/ترکیبی در حوزه علوم پزشکی را از مرحله تحلیل و برنامه ریزی تا اجرا و ارزشیابی تجربه کنند و در نهایت بتوانند موقعیت های تدریس مجازی را نقد و تحلیل کرده و برای طراحی تدریس مجازی اثربخش مشاوره دهند. سایر مباحث شامل طراحی آموزشی یک محصول یا سیستم آموزشی در درس شماره ۲ همین عنوان پوشش داده می‌شود. بدین ترتیب یکپارچگی مباحث حفظ شده و دانشجویان نقشه مفهومی درستی را نیز از مباحث درس خواهند داشت.

اهداف اختصاصی / زیرموضوعهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که دانشجویان:

در حیطه شناختی:

- اصول و مفاهیم طراحی آموزشی و ارتباط آن با برنامه ریزی درسی (curriculum development) را تحلیل کند.
- طیف مدلهای طراحی آموزشی و کاربرد آنها برای ارائه تدریس، تدوین محصولات آموزشی و استقرار سیستم آموزشی را شرح داده و تمایز آنها را تحلیل کند.
- کاربرد نظریه های یادگیری در طراحی آموزشی در یادگیری الکترونیکی را تحلیل کند.
- طیف فرآیند یاددهی-یادگیری در یادگیری الکترونیکی را شرح دهند.
- نقش متخصصین مختلف و جایگاه هر کدام در طراحی آموزشی برای یادگیری الکترونیکی را تحلیل کرده و بتواند در وظایف محوله این موضوع را مدیریت کند.
- نیازسنجی آموزشی و تحلیل شرایط برای تدریس اثر بخش را انجام دهد.
- طیف فعالیت های یاددهی-یادگیری در یادگیری الکترونیکی را شرح داده و در موقعیت مناسب به کار گیرد.
- ملاحظات ارزشیابی دانشجو در یادگیری الکترونیکی را شرح دهد.
- ارزشیابی استاد و کمیت و کیفیت تدریس در سیستم مجازی را انجام دهد.
- یک تدریس الکترونیکی/ترکیبی اثربخش و نوآورانه را طراحی، اجرا و ارزشیابی کند.
- سیستم های یادگیری الکترونیکی را تحلیل نقادانه کند.

در حیطه عاطفی:

- به اهمیت و نقش طراحی آموزشی در سیستم های یادگیری الکترونیکی و دشواری آن واقف شوند .
- در فعالیتهای کلاسی مشارکت فعال داشته باشد.

رویکرد آموزشی^۱:

- مجازی^۲ حضوری ترکیبی^۳

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

- کلاس وارونه
- یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال
- ✓ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- ✓ یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی
- یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید): انجام تکالیف تحلیلی

رویکرد حضوری

- ✓ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروههای کوچک
- ایفای نقش
- ✓ یادگیری اکتشافی هدایت شده
- یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)
- یادگیری مبتنی بر سناریو
- ✓ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید): آزمون پایان ترم حضوری

رویکرد ترکیبی

با توجه به ترکیبی بودن درس موارد دو بخش حضوری و مجازی در بالا مشخص شده اند.

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

تقویم درس:

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
۱	معارفه و مرور طرح دوره آشنایی کلی با مفاهیم درس	سخنرانی تعاملی	-	دکتر مجتهدزاده
۲	اصول و مفاهیم طراحی آموزشی و ارتباط آن با برنامه ریزی درسی	سخنرانی تعاملی بحث کلاسی	شرکت فعال در بحث کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۳	مدلهای طراحی آموزشی و کاربرد آنها	سخنرانی تعاملی بحث کلاسی	شرکت فعال در بحث کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۴	کاربرد و تحلیل نظریه های یادگیری در یادگیری الکترونیکی	سخنرانی تعاملی بحث کلاسی	شرکت فعال در بحث کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۵	طیف فرآیند یاددهی- یادگیری در یادگیری الکترونیکی	سخنرانی تعاملی بحث کلاسی	شرکت فعال در بحث کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۶	نقش متخصصین مختلف و جایگاه آنها در یادگیری الکترونیکی	سخنرانی تعاملی بحث کلاسی	شرکت فعال در بحث کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۷	نیازسنجی آموزشی و تحلیل شرایط برای تدریس اثر بخش مجازی/ترکیبی	سخنرانی تعاملی بحث کلاسی	شرکت فعال در بحث کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۸	طیف فعالیت های یاددهی- یادگیری و تعامل در یادگیری الکترونیکی	سخنرانی تعاملی بحث کلاسی	شرکت فعال در بحث کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۹	ارزیابی دانشجو در یادگیری الکترونیکی	سخنرانی تعاملی بحث کلاسی	شرکت فعال در بحث کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۱۰	ارزشیابی استاد و کمیت و کیفیت تدریس در سیستم مجازی	سخنرانی تعاملی بحث کلاسی	شرکت فعال در بحث کلاسی	دکتر مجتهدزاده
۱۱ تا ۱۶	Case studies	ارائه دانشجویان	ارائه مورد	دانشجویان

وظایف و انتظارات از دانشجو:

منظور وظایف عمومی دانشجو در طول دوره است (وظایف و انتظاراتی نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس^۱)

از دانشجو انتظار می‌رود:

۱. این وظایف مصادیقی از وظایف عمومی هستند و می‌توانند در همه انواع دوره‌های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

- مطالب و منابع آموزشی را با دقت مطالعه کند.
- تکالیف و ارائه ها را با کیفیت مناسب در بازه زمانی مقرر انجام دهد.
- در کلاس ها شرکت فعال داشته باشد.

روش ارزیابی دانشجو:

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۱: تکوینی و تراکمی
- ذکر روش ارزیابی دانشجو:

ارزشیابی تکوینی:

ارائه های کلاسی: ۴ نمره

حضور و مشارکت فعال در کلاسها: ۲ نمره

ارزشیابی پایانی:

آزمون کتبی (تستی و تشریحی): ۱۴ نمره

نوع آزمون:

کتبی (تستی و تشریحی)

- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو:
- ارزشیابی تکوینی: ۶ نمره
- ارزشیابی پایانی: ۱۴ نمره

۱. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

✓ **ارزیابی تکوینی (سازنده)^۱:** ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف ارایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود. نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی)^۱:** ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «چورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی -

های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر

^۱OSCE، ^۱OSLE و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار^۱ با استفاده از ابزارهایی نظیر ^۱DOPS، لاگ‌بوک^۱، کارپوشه (پورت فولیو)^۱، ارزیابی ۳۶۰

درجه^۱ و باشد.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط می‌باشد.

- محمدی، آیین، مجتهدزاده، ریتا، علم و هنر یادگیری الکترونیکی و فناوری‌های نوین آموزشی: راهنمای جامع با رویکرد آموزش علوم پزشکی؛ انتشارات دانشگاه علوم پزشکی تهران، ۱۴۰۳
- Ko, S., Rossen, S., (2017). *Teaching Online: A Practical Guide*. 4th edition, Routledge publication (an imprint of the Taylor & Francis Group)
- e-Learning industry website. How to become an instructional designer? Accessed on 9 Feb. 2021. Available from: <https://elearningindustry.com/free-ebooks/how-to-becomeinstructional-designer>
- Power, M., (2009). *A Designer's Log: Case Studies in Instructional Design*. In Anderson, T., & Wiley, D. (Series Ed.) *Issues in Distance Education Series*. AU Press, Athabasca University
- - محتوای الکترونیکی ضبط شده
- - جزوه آموزشی

منابع مطالعه بیشتر:

- دیناروند، حسن (۱۳۹۰) طراحی آموزشی برای اثربخشی تدریس، تهران: انتشارات آبیژ
- ای. جی. رمی زفسکی، ترجمه: دکتر هاشم فردانش، طراحی نظام‌های آموزشی، انتشارات سمت، آخرین چاپ
- Vaughan, N.D., Cleveland-Innes, M., Garrison, D.R. (2013). *Teaching in Blended Learning Environments: Creating and Sustaining Communities of Inquiry*. In Anderson, T., & Wiley, D. (Series Ed.) *Issues in Distance Education Series*. AU Press, Athabasca University
- Melrose, Sh., Park, C., Perry, B., (2013) *Teaching health professionals online: frameworks and strategies*. AU Press, Athabasca University
- Seel, N.M., Lehmann, T., Blumschein, P., & Podolskiy, O.A. (2017). *Instructional Design for Learning: Theoretical Foundations*.
- Boettcher, J.V., & Conrad, R. (2010). *The Online Teaching Survival Guide: Simple and Practical Pedagogical Tips*.
- Gagniz RM, Wagner WW, Golas KC, Keller JM, *Principals of Instructional Design*. Wadsworth/Thomson Learning. Last edition
- Clark, Ruth & Mayer, Richard. *e-Learning and the Science of Instruction: Proven Guidelines for Consumers and Designers of Multimedia Learning*. Last edition
- Elkins, Diane and Pinder, Desiree. *E-Learning Fundamentals: A Practical Guide*. Association for Talent Development ; Last edition